

**Uzasadnienie do zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu
z dnia 28 lutego 2018 r.**

**zmieniającego zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych
dla obszaru Natura 2000 Grodczyn i Homole koło Dusznik PLH020039**

Zgodnie z art. 28 ust. 5 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2018 r., poz. 142, poz. 10) regionalny dyrektor ochrony środowiska ustanawia, w drodze aktu prawa miejscowego w formie zarządzenia, plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000.

Zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Grodczyn i Homole koło Dusznik PLH020039 zostało podpisane przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu w dniu 1 kwietnia 2014 r. i ukazało się w Dzienniku Urzędowym Województwa Dolnośląskiego w dniu 3 kwietnia 2014 r. (Dz. Urz. Woj. Dol. poz. 1688). Zostało ono zmienione *zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu z dnia 30 października 2014 r. zmieniającym zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Grodczyn i Homole koło Dusznik PLH020039* (Dz. Urz. Woj. Dol. poz. 4503). Powodem zmiany zarządzenia była konieczność sprostowania omyłki wskazanej przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, polegającej na braku podziału działań ochronnych dla gatunku 6179 modraszek *nausitous* na obligatoryjne i fakultatywne. Jednocześnie przeanalizowano ponownie zapisy zarządzenia i wprowadzono niezbędne poprawki, uwzględniając uwagi Ministra Środowiska przedstawione w odniesieniu do innych zarządzeń w sprawie ustanowienia planów zadań ochronnych.

Powodem obecnej zmiany zarządzenia są uwagi do zarządzenia z dnia 1 kwietnia 2014 r. przekazane przez Ministra Środowiska w piśmie znak DP-074-62/42959/14/JJ z dnia 22 grudnia 2014 r. Część z nich dotyczyła zapisów, które zostały już zmienione ww. zarządzeniem z dnia 30 października 2014 r., tj.:

- nie wskazano wystarczająco precyzyjnie celu działań ochronnych dla gatunku 6177 modraszek telejus, polegającego na *uzupełnieniu stanu wiedzy w zakresie parametrów populacji gatunku* – w zarządzeniu zmieniającym rozwinięto opis celów działań ochronnych: *„Uzupełnienie stanu wiedzy o gatunku, identyfikacja zagrożeń, ocena stanu ochrony oraz propozycja działań ochronnych”*;
- z uwagi na fakt, iż zmiana granic obszaru Natura 2000 nie należy do grupy działań ochronnych, ponieważ nie dotyczy bezpośrednio ochrony jednego z przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000 wskazano na konieczność usunięcia działania ochronnego pn. *„Opracowanie i przekazanie*

do Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska wniosku o zmianę granic obszaru”- w zarządzeniu zmieniającym usunięto ww. działanie;

- nie wskazano podmiotów odpowiedzialnych za wykonanie działań dotyczących ochrony czynnej oraz związanych z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania dla siedlisk 9110 i 9130 - w zarządzeniu zmieniającym jako podmiot odpowiedzialny za wykonanie ww. działań wskazano Nadleśnictwo Zdroje;
- nie wprowadzono podziału na obligatoryjne i fakultatywne działań ochrony czynnej dla gatunku 6179 modraszek nausitous – błąd ten został sprostowany w zarządzeniu zmieniającym.

Ponadto Minister Środowiska wniósł uwagę, że niewłaściwie określono zagrożenia, cele i działania ochronne dotyczące uzupełnienia stanu wiedzy dla siedliska 8210 – w przypadku niewystępowania przedmiotu ochrony w obszarze Natura 2000 lub jego nieistotnej reprezentatywności lub nieistotnej populacji (nadanie oceny D) opis zagrożenia/celu powinien mieć brzmienie „nie dotyczy (brak przedmiotu ochrony)” lub „nie dotyczy (przedmiot ochrony występuje w stopniu niereprezentatywnym)”, nie określa się też działań ochronnych polegających na przygotowaniu wniosku do Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska o nadanie oceny D, gdyż nie jest to działanie ochronne. Z uwagi jednak na fakt, iż siedlisko 8210 nie jest już przedmiotem ochrony obszaru – zmiany dotyczące listy przedmiotów ochrony dla obszaru Natura 2000 Grodczyn i Homole koło Dusznik PLH020039, w tym zmiana oceny reprezentatywności ww. siedliska na D, zostały już zaakceptowane przez Komisję Europejską – zapisy dotyczące tego siedliska zostały z zarządzenia usunięte.

Jednocześnie po analizie całego zarządzenia postanowiono zmienić lub uzupełnić inne zapisy w zarządzeniu w następujący sposób:

- W załączniku nr 3 *Identyfikacja istniejących i potencjalnych zagrożeń dla zachowania właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt i ich siedlisk będących przedmiotami ochrony* (obecnie załącznik nr 1) dla gatunku 4094 goryczuszka czeska poprawiono kod zagrożenia potencjalnego „plądrowanie stanowisk roślin” na zgodny z listą referencyjną zagrożeń - F04.01.
- W załączniku nr 4 *Cele działań ochronnych* (obecnie załącznik nr 2) ponownie doprecyzowano cel działań ochronnych dla gatunku 6177.
- W załączniku nr 5 *Działania ochronne ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich wdrażania* (obecnie załącznik nr 3) - dla siedlisk: 6210, 6510, 6520, 7140, 7230 i gatunków 6179 i 4094 w działaniach obligatoryjnych w wyniku omyłki pisarskiej nie wskazano wszystkich możliwych rodzajów użytkowania rolniczego.

Zapis dotyczący działań obligatoryjnych dla ww. przedmiotów ochrony otrzymuje więc brzmienie: „*Ekstensywne użytkowanie kośne, kośno-pastwiskowe, pastwiskowe trwałych użytków zielonych*” i dopuszcza możliwość trzech rodzajów użytkowania rolniczego. Ponadto dla siedlisk przyrodniczych 6210, 6230, 6520 oraz gatunku 4094 działanie dotyczące nalotu drzew i krzewów przeniesiono do grupy działań fakultatywnych – nie wskazanie ww. działania ochronnego jako fakultatywnego było błędem w wyniku stosowania technik komputerowych.

- W załączniku nr 5 *Działania ochronne ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich wdrażania* (obecnie załącznik nr 3) w części *Działania dotyczące monitoringu stanu przedmiotów ochrony oraz realizacji celów działań ochronnych* usunięto dla siedliska 6430 działanie pn. „*Kontrola płatów siedliska w zakresie wykonanych działań ochronnych – po 3 i 6 latach obowiązywania PZO*” z uwagi na fakt, iż dla siedliska nie zaplanowano działań ochrony czynnej.
- W załączniku nr 5 *Działania ochronne ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich wdrażania* (obecnie załącznik nr 3) w części *Działania dotyczące monitoringu stanu przedmiotów ochrony oraz realizacji celów działań ochronnych* dla siedliska *9180 preredagowano zapis „*Kontrola płatów siedliska w zakresie wykonanych działań ochronnych - po 3 i 6 latach obowiązywania PZO*” na „*Kontrola realizacji działań ochronnych*”, gdyż działaniem ochronnym zaplanowanym dla ww. siedliska jest „*(..) wyznaczenie powierzchni bez wskazań gospodarczych (...)*” i w celu sprawdzenia, czy zostało ono wykonane, nie jest konieczna kontrola w terenie.
- W załączniku nr 5 *Działania ochronne ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich wdrażania* (obecnie załącznik nr 3) w części *Działania dotyczące monitoringu stanu przedmiotów ochrony oraz realizacji celów działań ochronnych* - dla siedlisk 9110, 9130, *9180 i *91E0 zmieniono zapis dotyczący częstotliwości przeprowadzenia oceny stanu ochrony z „*(...) po 6 i 9 latach obowiązywania PZO*” na „*jednokrotnie między 6 i 9 rokiem obowiązywania PZO*”. Dla przedmiotowego terenu sporządzany jest Plan Urządzenia Lasu, który określa sposób gospodarowania na okres 10 lat. Plan taki podlega strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko, która obejmuje m.in. uzyskanie opinii regionalnego dyrektora ochrony środowiska w zakresie wpływu planowanych działań na siedliska przyrodnicze stanowiące przedmioty ochrony obszarów Natura 2000. W związku z powyższym oraz z uwagi na fakt, iż zmiany w siedliskach leśnych zachodzą powoli, jednokrotna ocena jest wystarczająca, aby zweryfikować realizację celów

działań ochronnych określonych dla siedlisk leśnych oraz zbadać stan ich zachowania w obszarze. Należy przy tym zauważyć, że tut. organ będzie również pozyskiwał dane w tym zakresie z PMŚ oraz od jednostek naukowych i organizacji pozarządowych.

- W załączniku nr 5 *Działania ochronne ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich wdrażania* (obecnie załącznik nr 3) dla siedlisk 6510 i 6520 zmodyfikowano działanie ochronne dotyczące uzupełnienia stanu wiedzy o przedmiotach ochrony i uwarunkowaniach ich ochrony poprzez usunięcie zapisu „*opracowanie kryteriów / wskaźników rozróżniania dla siedlisk*” - zgodnie z przewodnikiem metodycznym *Monitoring siedlisk przyrodniczych – część trzecia* (Korzeniak J. 2012. Ekstensywnie użytkowane niżowe łąki świeże (*Arrhenatherion*). w: W. Mróz (red.) do rozróżnienia ww. siedlisk przyrodniczych stosuje się kryterium fitosocjologiczne, zaliczając łąki ze związku *Arrhenatherion* do siedliska 6510, a ze związku *Polygono-Trisetion* do 6520.

Wydanie zarządzenia zmieniającego zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Grodczyn i Homole koło Dusznik PLH020039 poprzedzone zostało przeprowadzeniem postępowania z udziałem społeczeństwa.

Projekt zarządzenia został przesłany do zaopiniowania do Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska (GDOŚ), a także do członków Zespołu Lokalnej Współpracy, utworzonego w trakcie prac nad planem zadań ochronnych.

Obwieszczeniem z dnia 24 października 2017 r. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska we Wrocławiu, zgodnie z art. 39 ust. 1 *ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 1405 ze zm.)* zawiadomił o przystąpieniu do opracowania projektów zmian planów zadań ochronnych dla obszarów mających znaczenie dla Wspólnoty, w tym m.in. dla obszaru Natura 2000 Grodczyn i Homole koło Dusznik PLH020039 oraz o możliwości zapoznania się z dokumentacją sprawy i o możliwości składania uwag i wniosków. Obwieszczenie zostało zamieszczone w serwisie internetowym Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska we Wrocławiu w dniach 26 października – 16 listopada 2017 r., a także ukazało się drukiem w prasie lokalnej w dniu 26 października 2017 r. Obwieszczenie zostało także przekazane w celu jego upublicznienia do Urzędu Miasta i Gminy Szczytna, gdzie było wywieszane na tablicy ogłoszeń w dniach 25 października – 16 listopada 2017 r., Urzędu Gminy Lewin Kłodzki, Starostwa Powiatowego w Kłodzku oraz do Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych we Wrocławiu, gdzie było wywieszane na tablicach ogłoszeń w dniach 26 października – 16 listopada 2017 r.

Osoby zainteresowane projektem miały 21 dni na składanie uwag i wniosków.

Uwagi do projektu zarządzenia złożyły Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska i Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych we Wrocławiu.

Uwagi Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska dotyczyły wskazania terminów realizacji: działań ochronnych związanych z kontrolą realizacji działań ochronnych dla siedliska 9180 oraz uzupełnienia stanu wiedzy dla modraszka telejus, goryczuszki czeskiej oraz siedlisk 6510 i 6520. Uwagi zostały uwzględnione.

Uwagi Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych we Wrocławiu dotyczyły:

- dodania dla siedliska 7230 (wydzielenie 372 h leśnictwa Duszniki) działania ochronnego polegającego na *„usuwaniu odrośli olszy czarnej poprzez wycinanie i wynoszenie poza płat torfowiska, utrzymaniu płatu jako użytku zielonego (powtarzanie zabiegu co 2-3 lata)”*. Z uwagi na fakt, iż w trakcie prac nad planem zadań ochronnych stwierdzono, że w dwóch płatach siedliska 7230 znajdujących się na terenach administrowanych przez Nadleśnictwo Zdroje dokonano nasadzeń olszy czarnej, uwagę uwzględniono. Biorąc jednak pod uwagę, że szybki rozwój olszy czarnej powoduje zanikanie gatunków typowych dla siedliska, wzrost ocienienia i drenaż wodny siedliska, termin realizacji ww. zadania zaproponowany przez Nadleśnictwo Zdroje – co 2-3 lata – nie jest w stanie zagwarantować skuteczności jego realizacji. W związku z powyższym działanie fakultatywne dla siedliska zlokalizowanego w wydzieleniu leśnym 372 h przyjęło brzmienie: *„Przywracanie właściwego stanu siedliska: usuwanie co roku odrośli olszy czarnej poprzez wycinanie i wynoszenie ich poza płat torfowiska.”*
- zmiany zapisu działania ochronnego dla siedliska 6210 polegającego na *„usuwaniu nalotu drzew i krzewów w okresie od 1 października do 31 marca”* na: *„Usunięcie spontanicznego nalotu drzew i krzewów w okresie od 1 października do 31 marca, który pojawił się na koronie starego kamieniołomu wapienia, w obrębie występujących ruin i piecy wapiennych na terenie dawnej osady Raczyn, a który stopniowo zacienia płat murawy kserotermicznej, usunięcie ściętego materiału poza obręb płatu (np. na dno kamieniołomu), w przypadku młodych osobników lepsze jest wyrwanie ich z korzeniami”*. Jako uzasadnienie proponowanej zmiany Nadleśnictwo Zdroje wskazuje, że siedlisko 6210 nie występuje na terenie całego wydzielenia, tylko w formie niewielkich płatów, *„a powyższy zapis literalnie czytając należałoby zastosować do całego wydzielenia”*. Uwagi nie uwzględniono, gdyż działanie zaplanowane zostało jedynie dla siedliska 6210, a nie dla terenów z nim sąsiadujących, natomiast wskazanie w zarządzeniu w sprawie pzo wydzielenia leśnego 94 j leśnictwa Lewin ma na celu jedynie wskazanie lokalizacji konkretnego płata siedliska. Mając jednak na celu brak nieporozumień w tej kwestii w przyszłości

doprecyzowano obszar wdrażania ww. działania ochronnego: „część wydzielenia 94 j Nadleśnictwa Zdroje w części odpowiadającej siedlisku 6210”.

- dodania dla siedliska 9110 działania ochronnego polegającego na „*kanalizacji ruchu turystycznego na odcinku przebiegającym przez wydzielenie 373 c i wokół ruin*”, a także „*przeprowadzeniu prac i wycinki drzew i nalotu w obrębie ruin*”, a także dodania dla siedliska 6510 i gatunku 6179 działania ochronnego pn. „*Kanalizacja ruchu turystycznego w sposób zabezpieczający siedlisko przyrodnicze przed zadeptywaniem na odcinku przebiegającym przez działkę nr 170 obręb Zielone Ludowe do wydzielenia leśnego 373 c*”, z uwagi na fakt, iż wprowadzenie ww. zapisów do planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Grodczyn i Homole koło Dusznik PLH020039 ułatwi Nadleśnictwu poszukiwanie środków zewnętrznych na właściwe zabezpieczenie siedliska i ruin przed nadmierną i rozproszoną turystyką. Uwagę uwzględniono częściowo – dodano działania ochronne polegające na kanalizacji ruchu turystycznego przez wydzielenie leśne 373 c oraz działkę ewidencyjną 170 obręb Zielone Ludowe, co przyczyni się do ochrony ww. siedliska leśnego oraz terenów łąk i muraw i zabezpieczy je przed niszczeniem gleby i roślinności w wyniku wydeptywania przez turystów poruszających się po ww. terenie. Nie uwzględniono natomiast uwagi dotyczącej prowadzenia wycinki drzew i nalotu w obrębie ruin – ww. działanie nie jest działaniem ochronnym dla siedliska przyrodniczego 9110.

Projekt zarządzenia został na podstawie art. 59 ust. 2 *ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 2234)* uzgodniony przez Wojewodę Dolnośląskiego w dniu 10 stycznia 2018 r.